

Pretiuulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu eu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu III.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 85.

— Sibiu, Miercuri 3/22 Novembre. —

1880.

Program'a Banului Croatiei.

Starea actuala politica, legislativa, sociala a regatului Croatiei ar trebui se ne interessede anume pe noi romanii, intr'o mesura cá aceea, in cátu se ne ocupamu de ea celu puçinu odata in septemana, pentru cá se invetiamu dela dens'a. Avutau si croatii fórte multe dile amare, pâna ce au scapatu cu totulu de bol'a rea a magiarisarei. Legislativ'a Ungariei dominata de kossuthiani pe la 1840/1 pusese croatiloru nebunescu terminu numai de 6 (siese) ani, pentru-cá se invetie si introduca limb'a magiara in totu coprinsulu tiei loru. Urmarile funeste ale acelei tiranii nebunesci sunt in memori'a tuturoru.

Dupa trecerea absolutismului si mai alesu dela 1866 incóce, pre cátu timpu erau mai ascultate consiliile lui Franciscu Deak, maiortatea dietei unguresci dise croatiloru: Éca aici o cóla alba, scrieti pe ea orice conditiuni de autonomia ve convinu voue, numai se nu ve rupeti de cátra corón'a Ungariei, se nu ve alaturati la austriaci, se nu trimiteti deputati la senatulu imperiale din Vien'a, ci se veniti si voi la diet'a din B.-Pest'a.

Croatii, tinendu si la dreptulu loru publicu istoricu, pretinsera si castigara dieta propria legislativa, in a carei sfera intra: 1. administratiunea politica, incependu dela comuna pâna susu la gubernulu provinciale, cu banulu in frunte; 2. intregu resortulu justitiei; 3. instrutiunea publica, scólele preste totu, dela scóla satésca pâna la universitate, totulu in limb'a loru nationale; 4. cuitile religióse; 5. militi'a teritoriale cu comanda croata. La acestea conditiuni principali s'au mai adausu si altele de a dou'a ordine. In a. 1868 se inchiaie contractulu bilaterale intre croatii si unguri, sub inpregiurari fórte nefavorabili pentru croatii. Pe atunci banulu Rauch era magiaronu si maiortatea dietei din Agramu magiaróna. Natiunea croata vedendu-se pacalita reu, se turburà fórte si la o alta alegere trantindu pe magiaroni, scóse maiortate croata. Banu se facu fostulu odinóra cancelariu Mazuraniciu. Dupa sbuciumaturi destulu de violente, in fine la 1873 se inchiaie pactulu alu doilea asia, in cátu acum croatii poteau crede cá sunt ascurati

de atentatele magiarisarei si de implerea tiei loru cu functionari magiari si cu renegati. Mai antaiu inse pe banulu Mazuraniciu ilu incongiarara cu cátiva ómeni de nimicu, se deschise campu largu la o multime de abusuri si misieli, pentru-cá se se póta dice la curte si la lume, cá croatii aru fi nisce misiei, carii nu se sciu administra ei pe sine. Archiepiscopulu Michailoviciu, magiaronu tramisu inadinsu din Ungari'a la scaunulu de Agramu, era castigatu si limb'a magiara incepù a se furisia din nou in Croati'a. Atunci partid'a nationale mai sufulcandu odata manecile, constrinse pe Mazuranici se se retraga, astupà gur'a archiepiscopului, aratà unguiloru pumnulu si in fine midioloci, de si cu greutate, cá imperatulu se le confirme de banu, capu alu provinciei, pe comitele Peiacevici, bunu croatu, totuodata omu intieptu, inse si energiosu.

Intre acestea ministrii Ungariei se incercara in anulu acesta din nou, cá se bage limb'a magiara in Croati'a sub alta forma mai puçinu batetória la ochi, in cátu adeca ei deschisera in capital'a Agramu (Zagrabia) o scóla unguresca pentru functionarii dela posta si finantia. Unu strigatu si protestu generale se audi dintr'odata in tóta Croati'a; diarele batura alarmu si dupa deschiderea dietei, interpeletiunile nu se mai terminau. Banulu Peiacevici alergà la B.-Pest'a si scól'a „de functionari“ se cassà, sub conditiune, cá se se deschida o catedra de limb'a magiara la universitatea din Agramu.

Dupa acestea banulu se decise, cá se taia odata elu insusi in carne viia, prin o programa bine respicata si formulata asia, in cátu se scia atátu unguirii cátu si croatii cu cine au a face, pre cátu timpu va tinea elu functiunea si demnitatea de banu. Acea programa stà numai din cinci puncte, care merita tóta atentiunea publica, din cauza cá aceea este totu odata program'a adoptata de marea maiortate a dietei si de natiunea slavocroata intréga, cu esceptiune numai de renegati. Noi o dàmú aci in estrasu.

Punctu I. Pactulu bilaterale din a. 1868 intregitu prin revisiunea lui din a. 1873 este uniculu fundamentu legale si justu alu tuturoru institutiuniloru autonóme ale Croatiei.

La acestea, aruncandu ochii in curte, am inceputu a suride si arata'i spre carulu care intrá pe pórtu trasu de patru boi albi cá laptele si tiépeni cá ursii.

„Da,“ dise elu intielegendu-me, „multi domnsiori de ai nostri ar mai dorí se aiba patru boi cu canaci in córne, de cátu se se cacielésca in tóta dio'a pe dina-intea mai mariloru, pentru câte unu osu de rosu. Inse fi siguru, cá si noi satenii avemu necasurile nóstre.“

Erá se continuu conversarea cu amiculu meu, candu deodata imi atrase atentiunea omulu, care intrase cu carulu cu boii. Me apropiu de feréstra si'lu observu mai deaprópe. Nu sciu cum simtiamu óre-care compatimire de densulu. Mi se parea cá pe faci'a lui citescu o dorere profunda. L'am privitu lungu. Din vedere mi se parea trecut prestu 40 de ani. Avea o statura atletica, umeri lati, unu capu proportionatu si perulu negru, ce'i atingea umerii, erá in contrastu evidentu cu faci'a-i palida si cu fruntea lui, pe care o brasdau doue cretie afunde. Ilu vedu cá desprinde boii incetu si, fara a dice o vorba, ii manà la grajdu.

„Cine e omulu care a venit cu carulu?“ intrebai apoi, intorcendu-me cátra amiculu meu.

„Nutiu,“ respunde acesta cu voce cam melancolica, „Nutiu, sermanulu!“

Cu acésta vrú se incépa verb'a despre altu obiectu.

Cá fulgerulu me sagetá ide'a, cá Nutiu trebeu se aiba o istoria dorerósa. Aparitiunea lui... compatimirea, ce mi-a inspiratu la prim'a vedere... respunsulu ce mi-a datu amiculu meu... éta o suma de cause, cari me faceau totu mai curiosu asupra sortii Nutiului.

„Ei bine,“ reapucau firulu intreruptu, „cine e Nutiulu acesta? ce s'a intemplat cu elu? de ce sermanulu Nutiu? Este vr'unu misteriu cu elu? a fostu avutu, si-acum coprinsu de vreo patima, a ajunsu la seracia? ori, dóra va fi avutu vr'unu amoru nefericitu? spune'mi rogu-te, vreau se cunoscú sórtea sermanului Nutiu?“

„Ai dreptate,“ reflectà amiculu meu, „Nutiulu isi are istori'a sa. Nu e de locu inveselitóre. Déca tocma

II. Drepturile castigate si ascurate prin acelu pactu, aplicate intru tóta intinderea loru, ne sunt de ajunsu la desvoltarea interna a tiei, si cu atátu mai virtosu ne dau garantia perfecta pentru securitatea nationalitatiei nóstre si pentru delaturarea ori-carei specii de magiarisare din patri'a nóstra; de aceea eu (Banulu) voiu si lucra din tóta convictiunea sufletulu meu, cá acelu pactu inchiaietu intre Ungari'a si Slavo-Croati'a si relatiunile de dreptu publicu create prin trensulu, se se consolidadie si stabilésca cu tóta vigórea, in contra ori-carui atacu si a ori-carei violari. (Aplause vii generale in sal'a dietei.)

III. Tóta activitatea mea actuala are de scopu a medioloci cátu se póte mai curendu incorporarea teritoriului granitiei militare cu teritoriulu civile alu Croatiei, pentru care s'au si luat mesurile necessarie in doue directiuni.

IV. Dorinti'a mea este, cá dupa esperienti'a de 6 ani facuta cu organizatiunea actuala a tiei, aceea se fia reformata, incependu chiaru dela comune, care sunt fórte asuprite, mai virtosu in respectu finantiale si administrativu, in cátu au si ingenunchiatu.

V. Dara acésta reforma radicale o voiu incepe numai dupace vomu ajunge, cá graniti'a militaria se o vedemu definitivu incorporata.

In fine banulu constatà pe faci'a, de si cu mare dorere, cá disciplin'a si regularitatea la corpulu functionariloru lasa fórte multu de doritu, adaoge totu odata, cá esc. sa este prea decisu a'i stringe in pinteni, aplicandu legile si respectivele instructiuni cu tóta rigórea.

Acésta programa s'a cititu in siedinti'a dietei din 15 Septembrie a. c. si a fostu primita cu Zsivio (Vivat) entusiasticu si unanimu, adeca si de cátra opositiune. De atunci croatii lucra barbatesce la reorganizarea tiei loru in spiritu nationale.

Transilvani'a.

— Clusiu. (Espositiune pomologica si de horticultura), sau in limb'a de tóte dilele, espositiune de póme, de legume, verdetiuri, flori.

vrei, voiu chiamá de séra pe nenea Vasile, servitoriulu tatalui meu, se ti-o povestésca.“

* * *

„Voru fi trecut tocma diece ani la Sangeorgiu, domnule,“ incepù betranulu. Imi aducu aminte cá a-stadi. Parintele tineru erá pe atunci la scóla. Intr'o dumineca sér'a totu tineretulu nostru isi petrecù la jocu pâna cátra mediulu noptii in cas'a lui Simionu alu Petri din capulu satului.

„Flórea jucatóreloru erá Irin'a.“

„Cine a veditu odata pe Irin'a, trebiuá se'si pérdia mintile. Erá o copila, cum nu vedi astadi in satulu intregu. Faci'a ei erá cá spum'a laptelui, busele cá doi faguri de miere, ochii cá doi lucéferi, mijloculu ti se parea trasu prin inelu. De mama remase orfana la vârsta de siepte ani, si fu crescuta la o matusia a ei. Tatalu ei murise cu unu anu mai inainte. Dela parinti cari erau ómeni de frunte in satu, Irin'a mostenise cá si ori-care féta de gasda.“

„Serman'a, n'a avutu parte de avere.“

„O singura scadere 'i inputau unii, la care ea nu portá nici o vina.“

„Mum'a Irinei, vorbiau betranele, cá ar fi fostu o strigóie, macaru cá eu potu dice, cá am cunoscut'o de o femeia prea cum se cade, harnica si muncitóre, fara parchia.“

„Irin'a aducea multu cu dens'a.“

„Copil'a dela fire erá fórte simtítóre. Ea scia, ce credu ómenii despre muma-sa si, incrediuta óre-cum, cá acestea sunt numai scornituri reutatóse. se superá de mórte, candu'i pomenea cineva cátu pe departe despre credinti'a ast'a.“

„Frumseti'a si avuti'a Irinei amutise gurile babe-loru si toti junii mai de frunte se simtiau mandri, candu poteau glumí cu dens'a. Si ori-care s'ar fi tinutu no-rocosu, déca s'ar fi potutu numí barbatielulu Irinei.“

„La cáti nu le scapará calcáiele dupa ea!“

„Irin'a la rondulu ei, nu erá sburdalnica cá alte

Foisiór'a „Observatoriului“.

NUTIU.

Novelata de Petra-Petrescu.

Me intorceam dintr'o caletoria.

La invitarea unui amicu me abatuí in comun'a Padurenii, unde densulu functioná cá preotu de mai multi ani.

Am avutu o primire din cele mai ospitaliere. Situatiiunea comunei m'a multiamitu de totu. Cu deosebire mi-a placutu curatieni'a mare, ce am observatu cá se tîne prin case. Ómenii frumosi si verdi cá steariulu.

„Asia e frate?“ intrebà amiculu meu, „se vede cá traimu la munte. Credi? asia m'am dedatu la satu, in cátu te asiguru, cá n'asi schimbá cu orasiiele vóstre. Traimu mai simplu, dar multiamita ceriului, suntu indestuliti. Cu poporenii eu, o ducu fórte bine.“

„Si cine ti-a spusu cá prin orasie sunt ómenii atátu de fericiti, in cátu se fia justificata invidi'a, ce nutrescu satenii pentru orasieni? i-am reflectatu eu. Candu ai cautá dupa nemultiamire si seracia, te incredintiediu cá le gasesci in cetati intocma cá si la economii simpli de pe la sate, ba asiu potea dice: mai potentiatu. Calici'a orasianului e calicia domnésca, care párjolesce. Sateanulu lipsitu e dedatu cu seraci'a cá viermele in radecin'a hreanului si nu'si face atáta bataia de capu. Alt'a e cu seraci'a domnésca. Acésta trebeu ascunsa. Si se nu créda sateanulu cá toti coconasii si tóte coconitiéle, câte le vede pe strada intiortionate si cu capulu pe susu, inplanta acasa man'a in bani si ducu lumea alba. Nu! Pentru-cá acestia, de cele mai multe ori, abia o tárescu de pe o di pe alt'a.“

„Esci prea pessimistu fratióre, inse chiaru se'mi laudi orasiiele vóstre, nimicu nu m'ar potea decide se abandonediu locurile acestea.“

R. a inspectatu joi in 18/28 trupele de acolo, a-siediate in castre (tabara); de aci erá se plece vineri totu cu Dómn'a la Jasi, unde se faceau preparative maretie de primire. Sambata Domnitoriulu avea se ésa din Jasi la Podulu-Iloiei, cá se asiste la o mare manevra a trupelor, care mergu acolo dela Romanu, cá se opréscá trecerea unui altu corpu, luandu ofensiv'a. A dou'a di duminica ostrile aveau se intre in Jasi, de unde dupace voru fi trecute in revista, se voru întórce la garnisónele si in casarmele lor.

Domnulu si Dómn'a au se petróca in a dou'a capitala a Romaniei cam o septemana.

Dela Jasi se scrie, cá pe acolo a ninsu inca din 12/24 Octobre si preste nópte a inghiatiatu. De altmintrea in o parte mare a Ungariei si mai susu in tierile austriace frigulu a datu totu asia de timpuriu.

— Despre culesulu viiloru din diversele parti ale tierii scirile nu prea sunt placute pentru beutorii de vinu; mustu puçinu si acela nici asia de bunu cá in anulu trecut. Pretiurile lui se urca mereu.

— Sunt aprópe doue luni, de candu dela Galati ajungu sciri mereu despre inolarea de voluntari greci si transportarea loru pe corabii pentru armat'a Greciei. Cei mai multi voluntari sunt greci, cá-ci se alegu din multimea greciloru pe carei aduce interessulu comerciale la Galati, Brail'a si in alte porturi danubiane; se afla inse cu ei si câte unu pierdutu de romanu, séu cine scie ce corcitori de ómeni, cari mergu cá se'si lase ósele prin muntii Tessaliei ori ai Epirului, in bataliile pe care le voru avea cu turcii si cu arnautii.

— Consululu austro-ungurescu br. de Haan a fostu chiamatu dela Galati la Pest'a, pentru-cá se dea delegatiuniloru informatiuni cátu se póte mai esacte in cestiunea cea ardentá a Dunarei romanesci. Asia, nu fara mare temeiu diariile din Bucuresci si Jasi apucara si ele cartea rósia la mana, adeca colectiunea de documente diplomatice coprinse pe anulu acesta intr'unu volumu grosu tiparitu pe 400 de pagine 4-o, inpartita de cátra ministeriulu de esterne intre membrii delegatiunei parlamentarie austro-unguresci.

— Diariulu „Press'a“ comunica de preste Dunare scirea, care de si nu ne surprinde, ea inse totu remane multu semnificativa pentru elementulu romanescu in generalu. „Popi bulgari cutriera Macedoni'a si Tessali'a, spre a face printre poporatiunea romana propaganda contra Greciei. Ei au la densii sume mari de bani si se bucura pretutindenii de protectiunea autoritatiloru otomane.“

Se duce minune, cátu este de cautatu elementulu nostru romanescu, tocma pe atátu de cautatu, pe cátu si de urgisitu si persecutatu. Nici o contradicere mai mare nu vei aflá in viéti'a popórorulu de cátu este acésta. Grecii, bulgarii si serbii lupta unii in contra altora, care de care se trag si se amalgamedie mai curendu in corpulu loru nationale pe toti romanii, pe cáti numai potu se puna man'a. Ungurii, carii nu potu se pronuntie numele de romanu fara óre care grétiá si urgia, alérge in ruptulu capului, sacrifica averi si se folosescu de tóte stratagemele, pentru-cá se faca din romanii magiari. In muntii Croatiei tóta poporatiunea romanéscá este desnacionalisata, in cátu 'ia mai remasu numai numele. Intre rutenii din Marmati'a, Ugocea etc., multime de comune romanesci satene sunt prefacute in slavi asia, in cátu numai betranii mai sciú romanesc. Nu mai vorbimu de romanii din Dalmati'a si Istri'a, pe unde au mai remasu câteva sate locuite de carbunari si de oieri, nici de cei din Basarabi'a, cu cari guvernulu rusescu colonisase din regiunile Crimeei parasite de tataru.

— Asupra primariei actuale din capitala a Romaniei se ridica plansori fórté grele, nu numai in diarie de acelea, care afla nodu si in papura, dara si in cele gubernamentale cá „Romanulu“ si „Press'a.“ Acésta din urma arata cu esemple isbitórie, cá functionarii primariei (Bürgermeisteramt) isi facu de capu cu lenea si nepasarea loru, pare cá ar fi toti dintru o mama cu cei din Clusiu, din B.-Pest'a, Oradea, Lugosiu, Aradu, Temisiór'a, Brasiovu si mai virtosu cu cei din Dobritinu, Galati etc.

— Jasi, 21 Octobre. — (Caletori'a II. LL. Regale) — II. LL. RR. Domnulu si Dómn'a au sositu la órele 2 si jumetate insoçiti de ministrii de resbelu si de interne.

Trenulu princiaru a intratu in gara in mijloculu aclamatiuniloru multimei care se inbuldiá in

lungulu calei drumului de feru; sosirea loru a fostu salutata de salve de artileria; music'a cantá.

II. LL. RR. au fostu primite la gara de d-lu Cont'a, ministru alu instructiunei publice si cultelor, de primariulu Jasiului, de mai multi prefecti, consiliulu comunalu si consiliulu judetiénu, gard'a nationala si notabilitatile orasiului. Erá si unu mare numeru de dómne, care au oferitu buchete principesei Elisabet'a.

Gar'a si orasiulu sunt splendidu inpodobite, de la gara II. LL. au fostu conduse in mare cortegiu la mitropolia, unde s'a cantatu unu Te-Deum pentru fericit'a loru sosire, apoi s'a dusu la cas'a colonelului Alcazu, care le va fi resiedintia in timpulu siederii II. LL. la Jasi. In totu timpulu traiektulu multimea care implea, stradele au aclamatu cu entusiasmulu pe augustii suverani.

La resiedinti'a princiaru se aflau adunati pentru a primí pe II. LL. RR. membrii curtilor si tribunaleloru, corpulu professoralu, mai multi senatori si deputati, precum si corpulu consularu.

Sér'a orasiulu a fostu stralucitu iluminatu.

Sciri diverse.

— (Necrologu.) In 23 Octobre a. c. a reposatu in comuna Sascioru fostulu preotu

Damianu Moga

dupa unu morbu scurtu, in etate de 59 ani. Reposatulu, care in tóta viati'a sa a fostu unu parinte iubitoru, unu barbatu fórté activu si bunu romanu, este jalitu de fiulu seu mai mare Dr. J. Moga si de o fica Susana, din prim'a sa casatoria, precum si de alti patru feciori si 2 fete din a dou'a casatoria. Reposatulu a fostu membru ordinariu pe viatia alu „Asociatiunei transilvane“ a contribuitu la fondulu „Reuniunei femeiloru romane din Brasiovu“ si au participatu cu multa bunavointia la tóte intreprinderile nationale. Cu deosebire comun'a Sascioru are de a multiami reposatulu multe binefaceri, intre cari amintimu activitatea si zelulu dezvoltatu pentru scóla si biserica, iniciativ'a si conlucrarea sa pentru castigarea unui tégdu de tiéra in acea comuna, precum si pentru recastigarea regaleloru si altele. In dile bune cá si in dile negre, bogatii cá si seracii aflau usi'a „parintelui Damianu“ deschisa si erau primiti cu ospitalitate alésa.

Fia'i tierin'a usióra si memori'a binecumentata!

— (Érasi emigranti din Ungari'a). Scirile despre emigranti nu mai voru se se curme, acum inse nu numai in Americ'a pe la Hamburg, ci si in diverse tieri europene, care in cátrau vede cu ochii. In lunile din urma au plecatu multi din comitatele Zemlinu si Sáros. Mai virtosu bietii slovaci iau lumea in capu. Din Boemi'a inca se duc multi, de aceea inse nu se mira nimeni, cá-ci in acea tiéra se vinu câte 5000 locuitori pe 1 mil. □, candu in Ungari'a pe unde este mai bine locuita, abia se vinu câte 2500 pana celu multu 3000. Slavacii sunt ómeni laboriosi, dara pe lãnga ce au multu pamentu sterpu, ii omóra greutatea impositelor.

— (Dintre numerósele bande hotiesci din Ungari'a) pe cea din comitatele Torontalu si Békés o sparsera abia si dupa cum arata diariulu din Csaba, au adusu acolo pe mai multi banditi, asupra carora esu 37 furturi de cai, 5 spargeri de bolte si case incuiete, 10 furturi de boi si devastarea unei case municipale, cu care ocaziune lotrii au trasu din puscii asupra sergentiloru politiei.

— (Budgetulu capitalei Budapest'a) este ficsatu pe a. 1881 la 6,337,940 fl.

— (Camu fabulosu). „Ellenzék“ din Clusiu ne spune, cá dn. Lud. Vándori redactorulu diariulu din Bucuresci a rogatu pe dn. ministru C. Tisza, cá acesta se mijlocéscá gratia cu ocaziunea casatoriei archiducelui Rudolfu la vreo cincii mii de unguri fugiti de catania (refractari) dela 1867 incóce si rataciti prin Romani'a, de unde nu cutédia se se mai întórca in patri'a lor. Totu Vándori ar fi reclamatu la dn. Beniaminu Kállai chefu de sectiune in ministeriulu de esterne, din cauza cá la armele (insignia) austro-unguresci de pe la consulatele din Romani'a se vedu numai inscriptiuni germane si romanesci, éra magiare nu, si fiindu-cá Kállay ar fi respunsu cá spre acelu scopu nu s'au votatu spese, Vándory promise in numele coloniei magiare din Romani'a, cá voru platí magiarii aceia

din pungile lor. Este bine de dn. Vándori, daca póte dispune asia usioru de pungile altora.

— (Siese catedre de professori.) Catedrele de limba si literatura romana dela cursulu superioru alu liceelor din tiéra, si anume dela liceele St. Sava si Mateiu Basarabu din Bucuresci, dela liceulu din Craiov'a, dela liceulu din Jasi, dela liceulu din Bãrladu si dela liceulu din Botosiani, se punu in concursu pe dio'a de 23 Juniu 1881.

Concursurile voru avea locu, pentru catedrele din Bucuresci si Craiov'a, in palatulu Universitatiei din Bucuresci, éra pentru cele din Jasi, Bãrladu si Botosiani in palatulu Universitatiei din Jasi. Concursulu se va tínea in conformitate cu prescriptiunile legeri celei noue de concursu, pentru gimnasii, licee etc. („Monitorulu“ Nr. 68 din 1879) si regulamentul de aplicatiunea acestei legeri (Monitorulu“ Nr. 220 din 1879).

Aspirantii trebuie se se inscrie d'a dreptulu la ministeriu, celu puçinu cu optu dile inainte de terminulu concursului. (Dupa Monit. ofic.)

Bine cá se pune mai multa grija pe limb'a si literatur'a nationala. Asteptamu cu inpatientia rezultatulu acestoru concurse.

— (Albumulu Macedo-romanu) a esitu de sub tipariu si se afla de vendiare pe la librarii. Acestu albumu e facutu prin colaborarea a 180 scriitori si alti artisti si formédia unu volumu de 23 cóle cu frumóse ilustratiuni.

Pe aiftulu, care'i anuntia aparitiunea cetimu urmatórele renduri:

„Acestu monumentu neperitoriu alu misicarii „de simpathia a Europei si a Romaniei pentru cultura romaniloru din peninsul'a Balcanica (cá-ci se scie cá produsulu din vendiarea Albumului este „destinatu a marí fondulu scolasticu alu societatii „de cultura „Macedo-romana) nu póte lipsi din „cabinetele si din bibliotec'a nici unui romanu, nu „numai cá o opera patriotica, dar si cá cea mai „frumósa ilustratia ce vr'odata s'a publicatu la noi „romanii.“

Pretiuulu acestui Albumu, din caus'a proportiunii ce a luat, e de lei 8 editiunea ordinaria si lei 20 editiunea de luxu.*)

— (Bibliotecele in Europa.) Dupa o relatiune oficiala, Austria e statulu europénu, care are cele mai multe biblioteci. Sunt, in adeveru, in Austri'a 577 biblioteci, continendu 5.475,798 volume, afara de charte si de manuscripte, adeca 26.8 volume pentru fiecare 100 de locuitori.

Cele 500 de bibliotece din Franci'a contnu 4.598,000 volume si 135,000 manuscripte, adeca 12,5 volume pentru fiecare 100 de locuitori.

Itali'a are 493 biblioteci cu 4.340,281 volume si 330,570 manuscripte; o media de 16,2 la fiecare 100 de locuitori.

Prussi'a are 398 biblioteci cu 2.230,450 volume si 58,000 manuscripte.

Englter'a are 200 biblioteci cu 2.871,483 volume si 26,000 manuscripte.

Bavari'a are 160 biblioteci cu 1.368,500 volume si 24,000 manuscripte.

Russi'a are 145 biblioteci cu 952,000 carti si 24,300 manuscripte.

Dintre institutele private, bibliotec'a nationala din Francia e cea mai mare, continendu 2.078,000 volume.

British Museum are 1.000,000 volume.

Bibliotec'a regala din Monaco 800,000 volume.

Bibliotec'a din Berlin 700,000; cea din Dresd'a 500,000; cea din Vien'a 420,000.

Bibliotec'a universitatiei din Oxford are 300,000 volume; a celei din Heidelberg 300,000.

Bibliotec'a Vaticanului nu are de cátu 300,000 volume, dara e cea mai avuta in manuscripte, care se urca la 25,000.

In Romani'a avemu doue biblioteci centrale, un'a la Bucuresci si cealalta la Jasi.

Cea din Bucuresci avea la Ianuaru 1878, 26,555 volume; 326 manuscripte si 228 volume stampe. Inceptulu acestei biblioteci datédia de pe la 1833.

Bibliotec'a centrala din Jasi posedea, la 22 Octobre 1878, 29,253 volume; 75 esemplare tablouri, 813 bucati monede si 254 bucati alte varietati. Acésta biblioteca a fostu fundata in 1835. (Romanulu.)

— (Erata.) In darea de séma despre balulu romanu datu in favorulu fondului de teatru, publicata in Nr. precedentu, s'a stracuratu o regretabila eróre de tiparu, pe care cerendune scusele nóstre, ne grabimu a o corege, constatandu cá D-n'a Constantia de Dunca-Schiau a contribuitu cu sum'a de 5 fl. v. a.

*) Cam scumpu chiaru si pentru publiculu din Romani'a. Red.

